

KAMARIKUORO
TAMPERE
CAMENA
25

Jubla-konsertti

LEMPÄÄLÄN KIRKOSSA
lauantaina 17.4.2004 kello 18

TAMPEREEN TUOMIOKIRKOSSA
sunnuntaina 25.4.2004 kello 18

Johtaa Juha Törmä
Urut Matti Hannula

Tervetuloa konserttiin!

Tämä konsertti juhlistaa Kamarikuoro Camēnan 25-vuotista taivalta, ja ohjelmistoon on valittu sekä uutta kirkkomusiikkia että kuoron vanhaa juhlakonserttien kirkko-ohjelmistoa. Kuoroa säestää konsertissa Tampereen tuomiokirkkoseurakunnan urkuri **Matti Hannula**.

Ralph Manuel (1951–) on säveltänyt paljon kirkkomusiikkia kuoroille ja solisteille sekä kosketinsoittimille. Hän työskentelee nykyään baptistikirkon lähetystyöntekijänä Brasiliassa.

Konsertin aloituskappaleena kuultava, vuonna 1987 sävelletty **Alleluia-hymni** on Ralph Manuelin mestariteos säestykseltömälle kuorolle. Sen melodiat ovat yksinkertaisia ja harmoniat lämpimiä, ja läpi hymnin tekstissä on vain yksi sana, alleluja. Teos on nopeasti saavuttanut suosiota mm. syyskuun 11. päivän terrori-iskun muistotilaisuuksissa.

Johann Georg Albrechtsberger (1736–1809) oppi jo nuorena kuoripoikana kontrapunktin sekä urkujen soiton. Hän opiskeli Melkin luostarissa ja Wienin jesuiittaseminaarissa ja työskenteli sen jälkeen urkurina ja opettajana eri puolilla Itävaltaa. Albrechtsbergerin tunnetuin oppilas lienee Beethoven. Vuonna 1791 hänestä tuli Mozartin suosituksesta Wienin Pyhän Tapanin tuomiokirkon orkesterin apulaiskapellimestari ja 1793 kapellimestari. Albrechtsberger pysyi virassa kuolemaansa asti.

Albrechtsberger tunnetaan yhtenä aikansa tärkeimpänä teoreetikona. Hän sävelsi mm. 35 messua, joista konsertissa kuullaan uruille ja sekakuorolle sävelletty **Es-duuri-messu**, joka on tyylipuhdas wieniläisklassinen teos.

Giuseppe Verdi (1813–1901) tunnetaan parhaiten oopperamusiikistaan, jossa kuorokohtauksilla on suuri merkitys. Hengellisiä teoksia Verdi sävelsi pääasiallisesti vasta myöhäisellä iällä. Suurin osa niistä on kuorolle ja orkesterille, ja säestyksettämiä sekakooroteoksia on vain kaksi. Toinen niistä on konsertissa kuultava **Pater noster**, joka latinankielisestä nimestään huolimatta on vanha italiankielinen, Dante Alighierin vapaasti kääntämä Isä meidän -rukous. Teksti löytyy Divina Comedian Kiirastuli-osasta. Perinteiseen tekstiin nähden Verdi on tässä voinut käyttää huomattavasti voimakkaampia sävyjä musiikissaan. Verdi sävelsi tämän 66-vuotiaana vuonna 1879, jolloin hän oli jo tehnyt melkein kaikki oopperansa.

Johann Sebastian Bachin (1685–1750) Preludi Es-duurissa on sävelletty ennen vuotta 1739, jolloin se julkaistiin Clavier-Übungen-kokoelman kolmannessa osassa. Tämä majesteettinen urkuteos on nykyään suosittua hämmusiikkia.

Pekka Kostiainen (1944–) on yksi tunnetuimpia suomalaisia nykysäveltäjiä. Hän suoritti kanttoriurkurin tutkinnon Sibelius-Akatemiasta vuonna 1968 ja sai sävellysdiplomin 1973. Sen jälkeen hän on suorittanut sävellyksen jatko-opintoja ohjaajinaan Einar Englund, Joonas Kokkonen ja Einojuhani Rautavaara. Vuonna 1971 perustamansa Musica-kuoron ohella hän on vuodesta 1994 johtanut myös jyvaskyläläistä Vox Aurea -kuoroa.

Kostiaisen sävellystuotantoon sisältyvät mm. viulu- ja sellokonsertto, useita orkesterisävellyksiä, kuoroteoksia, kaksi jousikvartettoa ja muuta kamarimusiikkia, teoksia uruille ja soolosoittimille sekä erityisen paljon huomiota herättänyttä kuoromusiikkia. Isä meidän -rukouksen latinankieliseen tekstiin sävelletty **Pater noster** valmistui 2002 alun perin poikakuoro Cantores Minoresille omistettuna.

Bengt Johanssonilla (1914–1989) on ristiriitainen asema suomalaisen musiikin historiassa. Hän ei ollut varsinaisesti modernisti, mutta hän oli elektronisen musiikin uranuurtaja Suomessa ja suomalaisen kuoromusiikin uudistaja 1960-luvulla.

1. Johdanto

Seisoi Äiti tuskainen vierellä ristin kyönelehtivänä, sillä riippui hänen poikansa. Hänen sydämensä vaikeroivan, murheellisen ja tuskaisen lävisti miekka.

Voi kuinka surullinen ja ahdistettu oli tuo siunattu ainoasyntyisen pojan äiti.

Hän suri ja kärsi ja vapisi nähdessään kuuluisan poikansa piinan.

2. Koraali ja fugetta

Kuka on ihminen, joka ei itkisi nähdessään Kristuksen Äidin niin suuressa tuskassa?

Kuka ei tuntisi sääliä katsoessaan hurskasta Äitiä suremassa poikaansa?

Oman kansansa syntien tähden hän näki Jeesuksen tuskissa ja ruoskalle alistettuna.

Hän näki oman rakkaan poikansa kuolevan hylättyinä, kun tämä antoi henkensä.

3. Interludio

Oi Äiti, rakkauden lähde, anna minun tuntea tuskasi voima niin että voisin surra kanssasi.

Anna sydämeni palaa rakkaudesta Kristukseen, Jumalaan niin että voin miellyttää häntä.

4. Aaria

Pyhä Äiti, tee niin, että painat ristiinnaulitun haavat lujasti sydämeeni.

Haavoittuneen poikasi, joka kantoi minunkin kärsimykseni tuskat jaa kanssani.

Anna minun totisesti itkeä kanssasi, ristiinnaulitun tuskat jakaa niin kauan kuin elän.

Ristin vierellä kanssasi seistä ja jakaa sinun valituksesi haluan.

Neitsyt, puhtain neitseiden joukossa älä ole minulle kova, anna minun itkeä kanssasi.

5. Fuuga ja finaali

Anna minun kantaa Kristuksen kuolema, jakaa hänen kärsimyksensä ja haavat jälleen kokea.

Anna minun haavoittua hänen haavoistaan, ja ristin ottaa minut valtaansa rakkaudesta poikaasi.

Kun olen liekeissä ja syttynyt, sinä, Neitsyt, puolustat minua tuomion päivänä.

Anna ristin varjella minua, Kristuksen kuoleman minua vahvistaa ja armon suojella.

Kun ruumiini kuolee, suo että sielulleni annetaan paratiisin autuus.

Aamen.

Vaikka minä vaeltaisin pimeässä laaksossa, en minä pelkäisi mitään pahaa, sillä sinä olet minun kanssani; sinun vitsasi ja sauvasi minua lohduttavat.

Bengt Johansson: Stabat mater

Latinankielinen teksti keskiajalta,
laatijana Jacopone da Todi (n. 1230–1306),
suomennos Juhani Koivisto

1. Introduzione

Stabat Mater dolorosa juxta crucem lacrymosa,
dum pendebat filius.

Cujus animam gementem, contristatam et dolentem
pertransivit gladius.
O quam tristis et afflicta fuit illa benedicta
Mater unigeniti.

Quae moerebat, et dolebat et tremebat cum videbat
nati poenas inclyti.

2. Corale a fughetta

Quis est homo, qui non fleret Christi Matrem si videret
in tanto supplicio?

Quis non posset contristari piam Matrem contemplari
dolentum cum filio?

Pro peccatis suae gentis vidit Jesum in tormentis
et flagellis subditum.

Vidit suum dulcem natum morientem desolatam
dum emisit spiritum.

3. Interludio

Eja Mater, fons amoris, me sentire vim doloris
fac, ut tecum lugeam.

Fac, ut ardeat cor meum in amando Christum Deum
ut sibi complaceam.

4. Aria

Sancta Mater, istud agas crucifixi fige plagas
cordi meo valide.

Tui nati vulnerati tam dignati pro me pati
poenas mecum divide.

Fac me vere tecum flere, crucifixo condolere
donec ego vixero.

Juxta crucem tecum stare te libenter sociare
in planctu desidero.

Virgo virginum praeclara, mihi jam non sis amara,
fac me tecum plangere.

5. Fuga e finale

Fac ut portem Christi mortem,
passionis fac consortem et plagas recolere.

Fac me plagis vulnerari
cruce hac inebriari, ob amorem filii.

Inflammatum et accensus,
per te, Virgo, sim defensus in die judicii.

Fac me cruce custodiri
morte Christi praemuniri confoveri gratia.

Quando corpus morietur,
fac ut animae donetur paradisi gloria.

Amen.

Arthur S. Sullivan: Yea, though I walk

Sanat Psalmi 23:4,
suomennos vuonna 1933 käyttöön otetusta Raamatusta

Yea, though I walk through the valley of the shadow of death,
I will fear no evil, for Thou art with me.

Thy rod and staff comfort me.

Stabat mater

Yea, though I walk

Johansson aloitti sello-opinnot 1930-luvulla. Sotien jälkeen hän opiskeli Sibelius-Akatemiassa Leevi Madetojan, Selim Palmgrenin ja Sulho Rannan johdolla. Hän suoritti sekä sellon, sävellyksen että kapellimestarin tutkinnot 1947. Johansson teki elämäntyönsä Yleisradion äänitarkkailijana.

Johansson sävelsi säestyksettömän **Stabat Materin** 1951 ja Missa Sacran tenorille, kuorolle ja orkesterille 1960. Nämä olivat hänen ensimmäinen kuoroteoksensa. Molemmissa teoksissa Johansson käyttää renessanssin ja barokin vaikutteita, ja molemmissa näkyi hänen kiinnostuksensa kirkkomusiikkiin.

Sir **Arthur Seymour Sullivan** (1842–1900) syntyi Lontoossa 1842 erittäin musikaaliseen perheeseen. Hänen isänsä oli kuninkaallisen sotilasakatemian kapellimestari, ja jo lapsena Sullivan kokeili kaikkia orkesterin soittimia. Sullivan sävelsi oman virren 8-vuotiaana.

14-vuotiaana hän voitti nuorimpana hakijana ensimmäisen Mendelssohn-stipendin. Hän sai myöhemmin stipendejä useista huomattavista opinahjoista. Viimeksi Sullivan opiskeli Saksassa Franz Lisztin johdolla. Hän palasi Englantiin 20-vuotiaana ja sävelsi Tempest-oratorion.

Sullivan toimi musiikin professorina ja urkurina. Hän sävelsi useita suuria kuoroteoksia kuten The Light of the World -oratorion vuonna 1873 Birminghamin festivaaleille. Oratorio kertoo Jeesuksen koko elämäntarinan, ja hymni **Yea, though I walk** on osa tätä teosta, jonka tekstit Sullivan poimi Raamatusta.

Kamarikuoro Camena

Kamarikuoro Camena on perustettu Tampereella 1979, ja siinä on nykyisin noin 45 laulajaa. Vuosina 1980–1993 kuoroa johti musiikkiluokanopettaja **Olli Vehkavaara** ja vuosina 1994–2000 **Ivelina Petrova-Kinnunen**. Vuodesta 2001 kuoron johtajana toimii **Juha Törmä**. Kamarikuoro Camenan ohjelmistossa on uutta ja vanhaa, niin maallista kuin kirkollistakin musiikkia.

Camena on esiintynyt kotimaan lisäksi Ruotsissa, Norjassa, Saksassa, Ranskassa, Itävallassa ja Unkarissa. Kuoro on saanut vuosina 1983 ja 1991 kultaleiman sekä 1999 kolme hopealeimaa Tampereen Sävelen kuorokatselmuksessa ja tullut kolmanneksi 1986 Béla Bartók -kilpailussa Unkarissa. Vuonna 1990 Camena oli mukana Klemetti-kamarikuorokilpailun finaalissa Orivedellä. Vuonna 1998 kuoro kilpaili Saksassa Pohlheimissa ja saavutti sekä kirkko- että kamarimusiikkisarjoissa hopeaa.

Camena on tehnyt neljä äänitettä. Vuonna 1991 julkaistiin äänilevy ”Kesällä kello viisi”. Tämän levyn perusteella kuoro sai Yleisradion harrastemusiikkipalkinnon 1992. Syksyllä 1994 julkaistiin ”Jumalan tulet”, joka sisältää pohjoismaista kirkkomusiikkia sekä Olli Vehkavaaran sävellyksiä ja sovituksia. Tuorein levy on vuonna 1998 julkaistu joululevy ”Tuhat vuotta tuokii kynttilää”.

Juha Törmä

Juha Törmä on todellinen musiikin monitoimiammattilainen. Hän valmistui 1986 pianonsoitonopettajaksi Tampereen konservatorista ja jatkoi musiikkiopintojaan Sibelius-Akatemiassa. Kapellimestariopintonsa hän aloitti Osmo Vänskän ja Lauri Siimeksen johdolla ja jatkoi opintojaan Jorma Panulan kapellimestariluokalla Sibelius-Akatemiassa. Orkesterinjohdon A-tutkinnon Törmä suoritti Sibelius-Akatemiassa 1992. Kuoronjohtoa hän opiskeli Sibelius-Akatemiassa Matti Hyökin ja Heikki Liimolan johdolla, ja kuoronjohdon A-tutkinnon hän suoritti 1997.

Törmä on tehnyt lukuisia konsertti- ja oopperaproduktioita eri orkestereiden kanssa, ja hänen sovituksiaan voi kuulla kymmenillä levyillä. Tällä hetkellä Törmä opettaa orkesterinjohtoa Pirkanmaan ammattikorkeakoulussa ja johtaa useita orkestereita ja kuoroja. Kamarikuoro Camēnaa Törmä on johtanut vuodesta 2001.

Matti Hannula

Diplomiurkuri ja diplomilaulaja **Matti Hannula** opiskeli Sibelius-Akatemiassa opettajinaan professorit Enzo Forsblom ja Matti Tuoliosa. Jatko-opintoja Hannula on tehnyt Giorgio Favaretton, Kim Borgin, Birgit Nilssonin ja Matti Lehtisen johdolla. Hannula on lisäksi tehnyt opintomatkoja Saksaan, Hollantiin ja Italiaan opiskellen Anton Heillerin, Tom Krausen sekä Hannes Köstnerin johdolla. Matti Hannula on toiminut urkurina Tampereella vuodesta 1967 alkaen ensin Aleksanterin kirkossa ja vuodesta 1974 Tuomiokirkossa. Hannula on lisäksi opettanut Tampereen konservatoriossa vuodesta 1986 lähtien. Hän oli perustamassa Pirkanmaan musiikkiopistoa vuonna 1970 ja toimi opiston ensimmäisenä sivutoimivana rehtorina seitsemän vuotta.

Matti Hannula on konsertoinut Suomen lisäksi yli 100 kertaa ulkomailla Yhdysvalloissa, Kanadassa ja lähes jokaisessa Euroopan maassa. Konserttimatkoillaan hän on esiintynyt mm. Pariisin Notre Dame -katedraalissa ensimmäisenä suomalaisena urkurina, Moskovan Tshaikovski-salissa, Leipzigin Gewandhausissa ja tuomiokirkossa sekä Riikan tuomiokirkossa. Tänä vuonna Hannula on saanut konserttikutsun Islantiin. Matti Hannula on esiintynyt eri maiden televisioissa ja radioissa, tehnyt useita levytyksiä ja urkukonserttien lisäksi esiintynyt lukuisten orkestereiden solistina sekä tehnyt oopperaroleja. Hannulalle myönnettiin Kalle Kaiharin säätiön kulttuuripalkinto vuonna 2000 ja Rafael Ahlströmin säätiön kulttuuripalkinto vuonna 2003.

Oi Isämme, joka olet taivaassa,
pyhitetty olkoon aina sinun nimesi.
Ja ylistys ja kiitos siitä, mitä teet meille.
Tulkoon valtakuntasi niin kuin asettaa tämä rukous;
tapahtukoon sinun tahtosi
kuten taivaassa, myös maan päällä.
Isä, anna tänään meille leipää,
ja miellyttäköön sinua antaa anteeksi meidän syntimme;
ja älköön mikään tekomme olko sinulle epämieluisa.
Ja antakaamme anteeksi; sinä osoittaudut
esimerkiksi meille suuren hyveesi tähden;
niin, että voimme erottautua julmasta vihollisesta.
Jumalainen Isä, kaiken pelastuksen lähde,
vielä päästä meidät kiusauksesta,
helvetillisestä vihollisesta ja sen julmuuksista;
niin että sinua rukoilemme,
että ansaitsemme armonsi, ja teidän valtakuntanne
tulemme omistamaan hartaudella.
Rukoilemme sinua, kunnian kuningas ja meidän herramme,
että varjelet meitä tuskalta;
ja kiinnitämme mielemme sinuun, katse alas luotuna.
Aamen.

Isä meidän, joka olet taivaassa,
pyhitettäköön sinun nimesi.
Tulkoon sinun valtakuntasi.
Tapahtukoon sinun tahtosi
niin kuin taivaassa myös maan päällä.
Ylimaallinen leipämme
anna meille tänään.
Ja anna meille anteeksi velkamme,
niin kuin me myös annamme anteeksi velallisillemme.
Äläkä johdata meitä kiusaukseen,
vaan vapauta meidät pahasta. Aamen.

Giuseppe Verdi: Pater noster

Italiankielinen teksti Dante Alighieri,
suomennos Otto Solin

O Padre nostro, che ne' cieli stai,
santificato sia sempre il tuo nome.
E laude e grazia di ciò che ci fai.
Avvenga il regno tuo siccome pone questa orazione:
tua volontà si faccia,
siccome in cielo, in terra in unione.
Padre, dà oggi a noi pane,
e ti piaccia che ne perdoni li peccati nostri;
nè cosa noi facciamo che ti dispiaccia.
E che noi perdoniam, tu ti dimostri
esempio a noi per la tua gran virtute;
acciò dal rio nemico ognun si schiostri.
Divino Padre, pien d'ogni salute,
ancor ci guarda dalla tentazione
dell' infernal nemico, e sue ferute.
Sì che a te facciamo orazione,
che meritiam tua grazia, e il regno vostro
a posseder veniam con divozione.
Preghiamo, re di gloria e signor nostro,
che tu ci guardi da dolore:
e fitta la mente abbiamo in te, col volto prostro.
Amen.

Pekka Kostiainen: Pater noster

Messuteksti Matt 6:9–13,
suomennos Arto Kivimäki

Pater noster, qui es in coelis,
sanctificetur nomen tuum.
Adveniat regnum tuum.
Fiat voluntas tua,
sicut in caelo et in terra.
Panem nostrum supersubstantialem
da nobis hodie.
Et dimitte nobis debita nostra,
sicut et nos dimittimus debitoribus nostris.
Et ne nos inducas in tentationem,
sed libera nos a malo. Amen.

Ohjelma

Pater noster

Alleluia

Ralph Manuel (1951–)

Messe in Es-Dur

Johann Georg Albrechtsberger (1736–1809)
urut Matti Hannula

Preludi Es-duuri (BWV 552.1)

Johann Sebastian Bach (1685–1750)
urut Matti Hannula

Pater noster

Giuseppe Verdi (1813–1901)

Pater noster

Pekka Kostiainen (1944–)

Stabat mater

Bengt Johansson (1914–1989)

Yea, though I walk

Arthur S. Sullivan (1842–1900)

Johann Georg Albrechtsberger: Messe in Es-Dur

Messuteksti keskiajalta

Kyrie

Kyrie eleison, Christe eleison.

Gloria

Et in terra pax hominibus bonae voluntatis.
Laudamus te, benedicimus te, adoramus te, glorificamus te.
Gratias agimus tibi propter magnam gloriam tuam.
Domine Deus, Rex caelestis. Deus Pater omnipotens.
Domine, Fili unigenite, Jesu Christe.
Domine Deus, agnus Dei, Filius Patris.
Qui tollis peccata mundi, miserere nobis.
Qui tollis peccata mundi, suscipe deprecationem nostram.
Qui sedes ad dexteram Patris, miserere nobis.
Quoniam tu solus sanctus, quoniam tu solus Dominus,
tu solus altissimus, Jesu Christe.
Cum sancto Spiritu in gloria Dei Patris.
Amen, in gloria Dei Patris.

Credo

Patrem omnipotentem, factorem coeli et terrae,
visibilium omnium.
Et in unum Dominum Jesum Christum,
Filius Dei unigenitum.
Et ex Patre natum ante omnia saecula.
Deum de Deo, lumen de lumine,
Deum verum de Deo vero.
Genitum, non factum, consubstantialem Patri,
per quem omnia facta sunt.
Qui propter nos homines
et propter nostram salutem descendit de caelis.
Et incarnatus est de Spiritu sancto
ex Maria Virgine et homo, factus est.
Crucifixus etiam pro nobis
sub Pontio Pilato, passus et sepultus est.
Et resurrexit tertia die secundum scripturas.
Et ascendit in coelum sedet ad dexteram Patris.
Et iterum venturus est cum gloria
judicare vivos et mortuos,
cujus regni non erit finis.
Et in Spiritum sanctum, Dominum et vivificantem,
qui ex Patre Filioque procedit.
Qui cum Patre et Filio simul adoratur et conglorificatur,
qui locutus est per prophetas.
Et unam sanctam catholicam et apostolicam Ecclesiam Confiteor
unum baptisma in remissionem peccatorum.
Et exspecto resurrectionem mortuorum.
Et vitam venturi saeculi. Amen.

Sanctus

Sanctus Dominus Deus Sabaoth.
Pleni sunt caeli et terra gloria tua.
Hosanna in excelsis.

Benedictus

Benedictus qui venit in nomine Domini,
Hosanna in excelsis.

Agnus Dei

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, miserere nobis.
Dona nobis pacem.

Herra armahda

Herra armahda, Kristus armahda.

Kunnia

Ja maassa rauha ihmisillä ja hyvä tahto.
Me kiitämme, kunnioitamme, palvomme ja ylistämme sinua.
Kiitämme sinua suuresta kunniasasi.
Herra Jumala, taivaallinen Kuningas. Jumala Isä kaikkivaltias.
Herra, ainoa Poika, Jeesus Kristus.
Herra Jumala, Jumalan karitsa, Isän Poika.
Joka pois otat maailman synnit, armahda meitä.
Joka pois otat maailman synnit, ota vastaan rukouksemme.
Joka istut Isän oikealla puolella, armahda meitä.
Vain sinä olet pyhä, vain sinä olet Jumala,
sinä olet korkein, Jeesus Kristus.
Pyhässä Hengessä kunnia Jumalalle Isälle.
Aamen, kunnia Jumalalle Isälle.

Uskontunnustus

Me uskomme Isään kaikkivaltiaaseen, taivaan ja maan,
kaikkien näkyväisten ja näkymättömäin Luojaan.
Ja yhteen ainoaan Herraan, Jeesukseen Kristukseen,
Jumalan ainoaan Poikaan,
joka ennen aikojen alkua on Isästä syntynyt,
Jumala Jumalasta, valkeus valkeudesta,
tosi Jumala tosi Jumalasta,
syntynyt eikä luotu; joka on Isän kanssa yhtä olemusta
ja jonka kautta kaikki ovat tehdyt;
joka meidän ihmisten tähden
ja meidän autuutemme tähden astui alas taivaista
ja otti miehuuden Pyhän Hengen kautta
Neitsyt Mariassa, ja tuli ihmiseksi;
meidän edestämme myös ristiinnaulittiin
Pontius Pilatuksen aikana, kuoli ja haudattiin;
nousi kuolleista kolmantena päivänä kirjoitusten mukaan,
astui ylös taivasiin, istuu Isän oikealla puolella
ja on sieltä taas tuleva suuressa kunniasa
tuomitsemaan elävät ja kuolleet;
jonka valtakunnalla ei ole loppua.
Ja Pyhään Henkeen, Herraan ja eläväksi tekijään,
joka Isästä ja Pojasta lähtee,
jota yhdessä Isän ja Pojan kanssa kumarretaan ja kunnioitetaan,
joka on puhunut profeettain kautta.
Uskomme yhden, pyhän, yleisen ja apostolisen seurakunnan;
tunnustamme yhden ainoan kasteen syntien anteeksiantamiseksi,
ja odotamme kuolleiden ylösnousemusta
ja tulevan maailman elämää. Aamen.

Pyhä

Pyhä Herra Jumala Sebaot.
Täynnä ovat taivaat ja maa Sinun kunniaasi.
Hoosianna korkeudessa.

Siunaus

Siunattu hän, joka tulee Herran nimessä,
Hoosianna korkeudessa.

Jumalan Karitsa

Jumalan Karitsa, joka pois otat maailman synnit, armahda meitä.
Anna meille rauha.

Messe in Es-Dur